

Gdańsk 26.01.2026

prof. dr hab. n. med. Przemysław Rutkowski
Zakład Pielęgniarstwa Internistyczno-Pediatrycznego
Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa
Wydział Nauk o Zdrowiu z Instytutem Medycyny
Morskiej i Tropikalnej
Gdański Uniwersytet Medyczny

OCENA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
LEK. ALEKSANDRY BARBACHOWSKIEJ-KUBIK ZATYTUŁOWANEJ
„PRZESZCZEPIENIE NERKI U STARSZYCH BIORCÓW - CZYNNIKI RYZYKA,
POWIKŁANIA I IMPLIKACJE KLINICZNE. PRZEGLĄD LITERATURY
I BADANIA WŁASNE.”

Przeszczepienie nerki jest najlepszą metodą leczenia schyłkowej niewydolności nerek. Dzięki tej metodzie poprawiamy pacjentom długość, a także jakość życia. Definicja wieku podeszłego zależy od cytowanego źródła - według WHO starszy wiek zaczyna się powyżej 60 lat, natomiast CDC podaje próg ≥ 65 lat. W publikacjach dotyczących przeszczepiania część autorów przyjmuje kryterium ≥ 60 lat, ale są też prace, w których granica starszego wieku zostaje przesunięta do >70 lat. W związku ze starzeniem się społeczeństwa szacuje się, że pomiędzy 2015 a 2050 rokiem, odsetek ludności powyżej 60. roku życia zwiększy się z 12% do aż 22%. Wśród pacjentów dializowanych odsetek osób powyżej 65. roku życia dawno przekroczył 60%. Podobna zależność jest obserwowana wśród biorców przeszczepu nerki. Pacjenci w podeszłym wieku charakteryzują się znacznie większą współchorobowością, przez co stanowią grupę chorych, która wymaga szczególnej uwagi. Dodatkowo w tej grupie pacjentów obserwuje się większą liczbę powikłań, w tym działań ubocznych leków immunosupresyjnych. Dlatego też badania nad oceną występowania powikłań u osób starszych poddanych zabiegowi przeszczepienia nerki uważam za ważne i potrzebne.

Przedstawiona mi do oceny dysertacja stanowi spójny cykl trzech publikacji. Dwóch prac oryginalnych i jednej pogładowej. Prace zostały opublikowane w latach 2024-2025 w czasopiśmie z listy filadelfijskiej. Współczynnik oddziaływania cyklu prac wyniósł 6,4, natomiast liczba punktów ministerialnych wyniosła 300, a Doktorantka jest pierwszą autorką wszystkich publikacji. Wszystkie publikacje są spójne i szczegółowo opracowane, wnioski przedstawione przez Autorkę wynikają z przedstawionych wyników, a publikacje czyta się z zainteresowaniem.

Przedłożoną do oceny Rozprawę rozpoczynają słowa kluczowe, podziękowania oraz spis publikacji składających się na dzieło, po nim następuje spis treści ułatwiający zapoznanie się z dziełem. Na kolejnych stronach umieszczono wykaz używanych skrótów, czytelne streszczenia w języku polskim i angielskim zajmują następne siedem stron. Po nich umieszczony został liczący pięć stron Wstęp, w którym Doktorantka w przystępny sposób zapoznaje czytelnika z problematyką przeszczepiania nerek. Na kolejnych stronach czytelnik zapoznaje się z aspektami różniącymi transplantację u osób w wieku podeszłym od pozostałej części populacji. Na końcu rozdziału podsumowano treść cyklu publikacji składających się na dysertację. Na kolejnej stronie przedstawiono założenia i cele pracy zawierające się odpowiednio w czterech i trzech punktach. Założenia są klarowne, cele sformułowane w sposób przejrzysty nie budzący zastrzeżeń. Następną część stanowią kopie opublikowanych prac.

Pierwsza publikacja dotyczyła retrospektywnej, obserwacyjnej oceny 270 pacjentów, zakwalifikowanych do przeszczepienia nerki w latach 2021 - 2024. Ocena dotyczyła różnic pomiędzy biorcami, w zależności od wieku (≥ 60 lat i < 60 lat), w występowaniu powikłań, funkcji i przeżycia graftu oraz pacjentów. Okres obserwacji wynosił 12 miesięcy. Wykazano, że w grupie osób starszych częściej występują powikłania chirurgiczne i infekcyjne. Pacjenci z tej grupy mieli niższy eGFR. Natomiast częstość ostrego odrzucania, przeżycie przeszczepu i pacjentów w trakcie 12 miesięcy obserwacji nie różniło się pomiędzy biorcami w zależności od wieku.

Druga publikacja, podobnie retrospektywna i obserwacyjna dotyczyła czynników ryzyka wystąpienia cukrzycy potransplantacyjnej w zależności od wieku. Analizie poddano 218 biorców z podobnego przedziału czasowego. Stwierdzono częstsze występowanie cukrzycy potransplantacyjnej w wieku podeszłym, potwierdzono inne

czynniki ryzyka takie jak nadwaga, zaburzenia lipidowe czy hipomagnezemia. Leczenie cukrzycy nie różniło się w zależności od wieku biorcy. Podkreślono konieczność bacznej kontroli i właściwego leczenia u osób z niemodyfikowalnymi czynnikami ryzyka, u których pojawiła się cukrzyca potransplantacyjna.

Trzecią publikacją był przegląd literatury podsumowujący dotychczasowe wyniki przeszczepienia u starszych biorców oraz wskazujący obszary wymagające dalszych badań.

Za kopiami publikacji następuje krótkie podsumowanie uzyskanych wyników oraz 5 wniosków odpowiadających postawionym celom i wynikających z uzyskanych wyników. Na podkreślenie zasługuje wniosek dotyczący zasadności kwalifikowania do przeszczepienia osób powyżej 60 roku życia. Myślę, że powinno się rozszerzyć nasze myślenie o kwalifikacji powyżej 70, a może i 75 roku życia w zależności od wieku biologicznego potencjalnego biorcy.

Po podsumowaniu i wnioskach umieszczono spis publikacji składający się z 35 pozycji użytych w dysertacji. Są one aktualne i prawidłowo cytowane, większość (25) pochodzi z ostatnich dziesięciu lat. Zapewne krótkie posumowanie wyników oraz opis materiału i metod mogłoby spowodować skrócenie streszczeń, jednak jest to moje zdanie, a nie zarzut.

Biorąc pod uwagę istotność tematu i uzyskane wyniki, wnoszące nową wiedzę na temat przeszczepiania u osób w podeszłym wieku uważam, że przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska spełnia wszystkie wymagania ustawowe określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668).

Wnoszę zatem do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lek. Aleksandry Barbachowskiej-Kubik do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

prof. dr hab. Przemysław Rutkowski

